

George **CÂMPUL ETEMIC**
RUSNAC <DRAC>
ÎN LIMBA ROMÂNĂ (I)

Înainte de a fixa parametrii etemici ai câmpului respectiv, am procedat la delimitarea, în primă analiză, din perspectiva etimologiei structurale, a unei presupuse zone indigene, care cuprinde următoarele unități lexicale: *aghiuță* [DA - 1], *bălțatul* [Udr. - 2], *benga* [DA - 1], *bâzdâganie* [Udr. - 2], *bodaia*, *bordea*, *carcandilă*, *chima-răului (necazului)*, *chimiță*, *cioarele*, *ciopca (cioplea)*, *codea*, *cotea*, *coman*, *crăsnic*, *cuca* [DA - 1], *drăstul* [Udr. - 2], *dubeala* [LR₂ - 3], *faraon*, *ghighiuță*, *ghitcu*, *hipșâl*, *hâdache* [DA - 1], *micigăl*, *michiduță*, *nichiduță*, *micutel*, *micuțul*, *mititelul*, *modai*, *motârlău*, *mutu*, *naiba (naima)*, *năpustul*, *năstrecea*, *năturlie*, *nichipercea*, *nodea*, *onanie*, *piha (paha, puha)*, *pârlea*, *pârdalnicul*, *pocnetul*, *pogan*, *potcă*, *pustiul*, *sarsailă (sârsăilă)*, *sarsan*, *scaloi*, *socea*, *sotea*, *sulea*, *șotcă*, *șotea*, *tichiuță*, *târtan* [DLR - 4], *zăpârstea* [Udr. - 2], *zgâmbea* [DLR - 4].

Când spunem *din perspectiva etimologiei structurale*, avem în vedere cele două legi cu care operăm consecvent în cercetările noastre: legea rotației segmentelor de expresie și legea schimbării sinestezice a sensurilor.

În lumina acestor legi, constatăm, la o analiză mai atentă, prin raportare metodică la sistemul lexical românesc, că liantul semantic primar (etemul de bază) care unește toți termenii câmpului vizat e ideea de <mărunt>, transparentă în *micutel*, *micuțul*, *mititelul*, mai puțin evidentă în *micigăl*, *michiduță*, *nichiduță*, opacă în *aghiuță*, *ghighiuță*, *chimiță*, *cioarele*, *codea*, *nodea*, *bodaia*, *modai*, *potcă* etc.

Semnificația primară respectivă e conjugată cu etemele: <netrebnicul>, <nesuferitul>, <pocitul>, <pocnetul> etc., toate purtând marca aprecierii populare negative față de acest personaj imaginar. În raport cu alte ființe fantastice, pozitive în mitologia românească, e posibilă și o dezvoltare etemică polară a aceleiași matrice etemice, transformare explicabilă, dacă ne referim la legea schimbării sinestezice a sensului. Astfel, sensurile rom. *știmă* „personaj din mitologia populară, imaginat de obicei ca

o femeie frumoasă (și bună), care protejează apele, pădurile, comorile etc.”; „epitet peiorativ pentru un om slab, urât, pocit”; „epitet pentru un copil mic și neastâmpărat”; „noroc”; „presimțire”; „taină, secret”; „fluierătură” [DLR – 4] reclamă mai multe eteme: <fin, dichisit, plăcut>, <diform, pocit>, <nesuferit>, <pitit, ascuns>, <strident>, toate aflate în imediata vecinătate a etemului <mic, chircit>, fapt demonstrat și de catena aloetică a radicalului *-tim-*: *șteamăt* „arătare, vedenie”; „epitet pentru o ființă foarte slabă, epuizată de boală”; „rămășiță”; „știpenie”; „pretext”; „sunet” [DLR – 4], *știomb* (*șteamp*) „par, stâlp”; „șăruș”; „cumpănă la fântână”; „scurtătură, retevei”; „cotor de plantă rămas pe câmp după cosit sau după secerat” [DLR – 4 : <germ. *Stampf, Stumpf*>] (ipoteză dezmințită de numeroasele variante ale rom. *șteamp*: *șteam*, *ștemp*, *ștemț*, *știomp*, *știomb*, *știmp* etc. [DLR – 4]), *șteap* „băț”; „scurtătură”; „cotor de plantă rămas pe câmp după cosit sau după secerat, țeapă”; „colț de măsea”; „bucată mare (dintr-un aliment)” [DLR – 4: „<germ. *Stab*, scr. *štap*”, dar comp. variantele: *stap*, *șteaf*, *ștep*, *ștap*, *știp* etc. – DLR – 4], *a se cimpi* „a se ghemui” [DA – 1, după A. Byhan, îl derivă din paleosl. **cepiti*, ipoteză infirmată de aloetele tranșei radicale: *cim-*, *gim-*, *tim-*, *țim-* etc. *-cimț* (*gimț*) „mijlocul trupului omenesc, talie” – DLR – 4 (etem: <subțiere>), *a se timburi* „a se dichisi”; „a se întinde”; „a se hârjoni”; „a (se) mototoli”; „a se murdări”; „a se tolăni” – DLR – 4: et. nec. (eteme: <a migăli>, <a se deșira>, <a se zbungui>, <a strivi>, <a păta>), *țimăr* „copil care lucrează la stână” – DLR – 4: et. nec. (etem: <micuț>)] etc.

Din seria aloetică a tranșei radicale în discuție face parte, în pofida opiniei lui C. Lacea, și *chim* – (*chimą-răului* [*necazului*], *chimiță*, v. infra) [Lacea – 10, p. 778: „Greșită e și părerea lui Pamfile care crede că *chima* și *știma* sunt unul și același cuvânt...”].

Revenim la unitățile de la care am pornit, pentru a demonstra că fiecare în parte se integrează perfect în mozaicul diacronic al subansamblului dat.

Aghiută e explicat în toate dicționarele românești ca „termen familiar și glumet pentru *drac*” și e extras din gr. *agios* „sfânt”. Raportare blasfemică, bazată doar pe apropierea formală de presupusul etimon. Dacă luăm în considerație și conținutul cuvântului, atunci mai judicioasă e apropierea de rom. *haghițe* (*hachițe*) „o bală de om”; „istericale, capricii, toane”; „ceartă, gâlceavă” [DA – 1: et.nec.] (indigen, eteme: <întepătură, neplăcere, necaz>, <trăsnaie>, <stridentă>; din aceeași serie: *hâcă* „necaz, neplăcere, supărare, scârbă”; „sfadă, ceartă”; „proces” [DA – 1], *hâc* „pici, ghibirdoc” [DA – 1], să se compare cu *pică* „necaz”, transparent la semnificația primară).

Bălțatul „dracul”; „porecla unui om care are semne de vărsat sau alte pete pe față” [Udr. – 2] a rezultat din confundarea verbului *a se bălți* „a se clătina, a se îndoi sub o greutate” [Arvinte – 5] cu *a (se)bălța* „a se îmbrăca în haine cu culori țipătoare”; „a păta, a murdări hainele, rufele” [Udr. – 2], ambele indigene, pentru primul – etem <a poci>, cf. *a pâlăi* „a bate, a lovi” [Arvinte – 5], pentru al doilea, ef. *băl* „alb” [autohton, V. Rusnac – 6, p.47-52]. Confuzia a fost favorizată de evoluția sensului „pătat, pestriț” > „rău”, cf. expresia *a fi cu mașele bălțate* „a fi pestriț la mașe (adică rău)” [DA – 1].

Notăm că dicționarele indică pentru *bălțat* „pătat” etimonul latin *balteatus*, -a, -um „încins”, iar pentru derivatul regresiv *balț* „pestriț” – lat. *balteus*, *balteum* „cingătoare”.

Benga [DA – 1, Scriban – 7: genitiv al țig. *beng* „dracul”] (în realitate, din *zbeneg* „alegrătură [Scriban – 7: <v.sl. *biegŭ* „id.”], indigen, etem: <neastâmpărat, nesuferit>) se grupează cu *pârdalnicul* (*purdalnicul*), *bâzdăganie*, *naiba*, *năpustul* și *pustiul*. (V. infra)

Bâzdăganie din construcția *altă bâzdăganie* „dracul”; „copil rău, neastâmpărat sau pipernicit”; „om nesuferit” [Udr. – 2], ca și *bâzdăganie* „monstru, nămălă, arătare”; „minunăție, ciudățenie, drăcie” [DA – 1: et. nec.; Tiktin – 8: <v.sl. *bezdyhyninŭ* „fără suflet”] trebuie raportat nu la termenul v. slav, cum propune H. Tiktin, ci la rom. *bâzdăcâilă* „poreclă dată unuia care nu are astâmpăr, nu poate sta locului” [Udr. – 2], *a bâstăcâi* (despre copiii mici) „a da din mâini și din picioare”; (despre oameni) „a deretica pe lângă casă, a bodcăi” [Udr. – 2], *a pozderi* „a bate, a lovi”; „a zdrobi” [DLR – 4], *pâzderie* „puzderie” [DLR – 4], indigene, eteme: <neastâmpărat, nesuferit>, <pocitanie>, <a fărâma>, <fărâma>.

Bodaia „dracu’ cel pocit cu care se sperie copiii” [DA – 1] face parte, aloetic, din seria *modai*, *motârlău*, *mutu*, *nodea*, *codea* (*codan*), *cotea*, *potcă*, *sotea*, *șotea*, *șotcă*, în care recunoaștem etemul generic <mărunt, pocit>, cf. *modâlcă* (*motâlcă*, *nodâlcă*) „gâlcă”; „cucui”; „cocoșă” etc. [DLR – 4: „et. nec. Cf. bg. *mogilka*, ucr. *toğilka*”], *codănel* „om mic”; „copil mic”; „băiețaș” [DA – 1: <*coadă* < lat.], *cotac* (*cotcană*) „cârlig de lemn, înfipt în perete, de care atârnă ceaunul deasupra focului” [DA – 1], *podic* „copil mic” [DA – 1: et. nec.], *a (se) potângi* „a cârpi”; „a (se) cocoșa”; „a schilodi în bătaie”; „a asupra, a împila” [DA – 1: <*potâng* <v.sl. *potengŭ*] (de fapt, *potâng* <*a potângi*, indigen, cf. *a cotângi* „id.” [Udr. – 2], *a otângi* „id.” [DLR – 4], eteme: <a lovi>, <a poci>).

Bordea e raportabil la *borfit* „corfit, îndoit, curbat, strâmb” [Bărb. – 9], *pordici* „epitet dat unui om mic de statură, pipernicit”; „prost, neghiob”; „epitet dat unei femei urâte” etc. [DLR – 4, s.v. *poghircă*: <bg. *pobirāk*] (indigen, etem: <pocit>), *mordie* „vreme posomorită” [DLR – 4: et. nec.] (indigen, etem: <închis, strâns>), *morea* „zârnă” [DLR – 4: et. nec.] (indigen, etem: <fărâma, cocoloș>), *a (se) toroști* „a (se) zdrobi, a (se) terciui” [DLR – 4: „formație expresivă”], *târtău* „copil gras, diform, bleg” [DLR – 4], *târtan* „termen depreciativ pentru un om mare, gras, greoi”; „nume dat diavolului” etc. [DLR – 4: <germ. *Unterstan* „supus” (cu referire la supușii austrieci)] (indigen, etem: <pocit>) etc.

Carcandilă [DA – 1: cf. tc. *kara* – *koŋgoloz* „strigoi”, alb. *karkanğol* „id.”, bg. *kărâkondžul*, ngr. *kalikantsaros*] e o formație reduplicativă: *car-can-* (*radical*). Radicalul propriu-zis e *car*, polietemic: <strident>, <ascuțit>, <fâșie>, <mărunt>, <pocit>, <urât> etc., cf. *a cărcăli* „a face ceva prost, urât” [Da – 1], *a cărcăi* „imită sunetul produs de diferite păsări”; „a cârți” [DA – 1: onom.].

Chimiță [V. Bogrea – 18, p. 654: *Chimiță*, numele dracului, nu e un diminutiv din *chimă*, ci, după cum se știe, numele unui personaj bucureștean vestit prin

„drăciile” sale] e înrudit, etemic și aloetic, cu *chimă* (*cimă*) I „germene, sămânță”; „creștet, culme, vârf (de munte, de stâncă, de arbore)” [C. Lacea – 10, p.778-779: <săs. **Kim* = germ. *Keim*; DA – 1: <sb. *kima* „mlădiță, lăstar”] (indigen, eteme: <mărunt>, <ascuțit>), *chimă* II „bărbie” [V. Bogrea – 18, p. 654, și DA – 1 îl separă nejustificat de *chimă* I], *chimar* „cal gras” [DA – 1: rutenism, din ucr. *kimak* „bucată de lemn strâmbă și netrebnică”] (indigen, etem: <grămădit, masiv>, prin polarizare etemică), *a* (*se*) *schimonosi* „a deveni urât, respingător”; „a face strâmbături, grimase”; „a se fandoni, a se afecta, a face nazuri”; „a deforma, a denatura” (cuvintele, vorbirea, limba etc.) [DLR – 4: <ngr. *ashimosa*] (indigen, eteme: <a (*se*) *poci*>, <a (*se*) *strâmba*>, <a *se* *alinta*>, <a *se* *frământa*>) etc.

Cioarele „drac” e doar aparent același cuvânt cu pluralul lui *cioară* „pasăre neagră sau cenușie din familia corbului, dar mai mică decât acesta” [DA – 1]. În realitate, rad. *cioar-* nu e polisemantic, ci polietemic: <strident> (*cioară*), <strânsură> (*ciorchine*), <a șterpeli> (*a ciordi*, *a ciorti* „a fura” [DA – 1]), <slab, mic> (*ciornăi* „vite slabe și mici” [DA – 1: „Derivat cu suf. *-aie* din tulpina de origine slavă *čorn-* «negru, rău»], înstrăinare infirmată de probele etimologiei structurale), <închis> (*ciornei* „om negru” [DA – 1: „Derivat din tulpina de origine slavă *čorn-* «negru”] – indigen, etem: v.supra, cf. *murg*, *amurg*), <ciontit, pocit, ascuțit> (*ciort* „ciot”; „rât de porc”; „bot de cal”; „cioc” [DA – 1: „Se pare că înțelesul primitiv e cel de „ciot, obiect retezat sau ciontit” (cu un astfel de obiect ciontit a fost asemănată rădăcina coadei, râtul porcului și botul calului), încât cuvântul ar putea sta în legătură cu slavul *čersti* „a tăia, a reteza”..., s-ar putea însă să avem a face cu un omonim al lui *ciort*, căci slavul *čirtŭ* (rus., rut. *čort*) „drac” ar putea fi la origine o expresie figurată, ca bielorusescul *kucyj* „drac”, la origine „ciontat, scurt, ciung”, și deci înrudit cu lat. *curtus* „scurtat, ciontat”]. E o încercare, ratată în fond, de a descoperi motivarea radicalului în discuție).

Ciopca e adus, incert, de DA – 1 la ung. *csapka* „șapcă”, invocându-se, în sprijinul acestei ipoteze, analogia cu *tichiută*. Dar analogia e falsă, căci se ignoră polietemia rad. *tic-* și convergența sinestezică a etemelor: <mic>, <netrebnic>, <nesuferit, rău> etc. Nici referirea la *cioplea* „dracul sau un alt duh rău”, în DA – 1 și la Scriban – 7, nu dă rezultate mai bune, căci se termină cu înstrăinarea lui *a ciopli* (<sl.) și a altor cuvinte cu același radical: *cioplaș* „tăietura care se face într-un arbore cu scopul de a lăsa un semn în el”; „lemnele cioplite în pădure”; „stropi mari și rari de ploaie” [DA – 1: <magh.], *ciopoc* „unelte de tot felul, scule” [DA – 1: <ucr.], *ciopor* „mai multe animale de același fel” [DA – 1: <magh.] etc.

Din lanțul etemic corelat cu tranșa radicală indigenă (*ciop-*): <pocnet>, <picătură, strop>, <trăncănele>, <grămădire> (ultimul etem identificat în *cioptină* „ciorchine” [DA – 1], *ciopor*, supra etc.), etemul <pocnet> dezvăluie originea cuv. *ciopca*, supra, dovadă sinonimul *pocnetul*, transparent la semnificația primară.

Impresia că alt nume românesc al dracului *codea* ar deriva din *coadă* (<lat. *codā*) e amăgitoare, fiind dezmințită de aloetele *cotea* și *nodea*. Șirul aloetic *cod-*, *cot-*, *nod-* ar putea fi completat cu *coț-*, *bod-*, *mod-*, *pod-*, *pot-* și, cum am văzut mai sus, s.v. *bodaia*, cu *sot-*, *șot-* etc., șir organic împletit cu lanțul etemic:

<mic>, <slab, uscățiv>, <nesuferit, rău>, <strâmb, hâd> etc., cf. *cotac* „pismă, pricină, pică”, *cotaie* (*potaie*) „javră”, *coțac* „uscățiv”; „răutăcios” [DA – 1] etc.

Raportarea lui *coman* „drac” la numele de popor *cuman* [DA – 1] e infirmată de prezența rad. *com-* și a aloetelor sale în rom. *scomșe* „cumpătare” [DA – 1: et. nec.] (indigen, etem: <puțin>), *cómină* „boștină” [DA – 1: <sb., bg. *komina*] (indigen, etem: <fărâma>), *comileț*, „podmolul de după cuptor” [DA – 1] (indigen, etem: <bătătură>), *homâltoc* „mototol” [DA – 1], *homete* „nămete” [DA – 1] (etem: <strânsură, grămadă>, prin polarizare etemică), *homonită* „namilă, mățăhală” [DA – 1], *șomol-toc* „om mic de statură” [DLR – 4], *tomoașă* „ghemotoc” [DLR – 4] etc.

Crâșnic aparține aceluiași tipar etimologic ca și *drăstul*, infra.

Convergența sensurilor cu care e glosat *cuca* în dicționarul Dorinei Bărbuț [9] – „drac”; „deal”; „pisc de deal” – se explică prin prisma etemului de bază al primului sens: <mic>, etem compatibil cu ideile primare, reclamate de celelalte sensuri: <strâns>, <grămădit>, <ascuțit>.

Drăstul se situează în vecinătatea lui *a dârști* „a bate în puiă” [DA – 1: <dârstă „puiă” <bg. *drăšta* „id.”] (indigen, cf. *a dăria* „a zgăria, a sfărteca” și *dără* „târâtură, pârtie”, abuziv înstrăinate și ele de DA – 1), încadrându-se în aceeași matrice etemică ca și *crâșnic* „monstru, diavol” [DA – 1: „Ar putea fi un eufemism, ca Frumoasele = Ielele. În acest caz ar putea fi slavul *krasînŭ* (rut. *krasnyĭ*) «frumos»”] (indigen, eteme, ca și în cazul lui *drăstul*: <netrebnic>, <neplăcere, belea>, cf. *cârșenie* „cârcotă, încurcătură, bucluc” [DA – 1], *târcoață* „lucru de nimic”; „târfa”; „neplăcere, belea, pacoste” [DLR – 4].

Dubeala e legat de indigenele *a (se) tupi* „a (se) piti” [DLR – 4] și *tupit* „ghemu-it”; „cocoșat” [DLR – 4]. Etem: <pocitanie>.

Faraon „drac” e confundat, în toate dicționarele, cu *faraon* „numele vechilor regi ai Egiptului” și cu *faraon* „poreclă care se dă țiganilor” [DA – 1: „Intrat în limbă prin intermediul bisericii: paleoslav. *Faraonŭ*, gr. *Farao*”], deși avem, de fapt, trei cuvinte diferite, dintre care doar primului i se potrivește explicația etimologică respectivă. Celelalte două se integrează în sistemul lexical indigen al limbii române prin aloetele *baraon* „țigan” [DA – 1] (etem: <guraliv, gălăgios>, cf. *a bărăni* „a stăruii cu tot dinadinsul, a sta de capul cuiva, cerându-i mereu ceva, a nu-l mai slăbi pe cineva cu gura” [DA – 1: et.nec.], *barangă* „epitet dat unuia ce face gură mare” [DA – 1: et.nec.]), *barahoană* (*baraoană*) „femeie înaltă, grasă și, de obicei, bătrână” [LR₁ – 11] (etem: <pocită>, cf. *borfoi* „om cu corpul greoi, desfigurat” [DA – 1], *borhoată* „cizmă largă” [DA – 1] etc.).

Pentru a detașa radicalul lui *ghighiuță*, se impune raportarea acestuia, în primul rând, la *ghighir* (*cighir*) „praporul (mielului)”; „drob, tocană” [DA – 1: <tc. *čeger* „măruntaie, plămân, ficat”] (indigen, dovadă aloetele: *jighir*, *jibir*, *țighir* etc. [DA – 1], etem: <subțire, mărunțel, fărâmiță>, cf. și *cighir* (*ceagăr*) „vin rău, poșircă”, atribuit influenței maghiare [Cihac – 12, DA – 1], de fapt, indigen, etem: <înțepător, pișcător>, *cigaie* (*țigaie*) „oaie (sau rasă de oi) cu lână scurtă, creață, moale și fină” [DA – 1, DLR – 4], *ciguri-miguri* „nimicuri” [DA – 1] etc., apoi la

a ghigosi (a bigosi) „a înghesui” [DA – 1] (etem: <a strânger>), *ghigă* „ghioagă” [DA – 1] (etem: <umflătură, strânsură>) etc.

Radicalul *ghit-* din *ghitcu*, supra, face parte din seria aloetică *biț* „viță de păr sau de lână”; „floc” [DA – 1], *ghit* „id.” [DA – 1], *miț(ă)* „id.” [DLR – 4], *chitic* „nume generic pentru diferite specii de pește mărunț” [DLR – 4, s.v. *pitic*], *pitic* „id.” [DLR – 4], *piță (păță)* „epitet dat unui om subțire, slab, nevolnic, prăpădit, bețiv” [DLR – 4] etc., eteme: <subțire>, <mărunț>.

Pentru *hipsâl*, indigen, etem < pocnetul >, cf. *hapșă* „lovitură dată cu palma” [LR₂ – 3], creație expresivă.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

1. DA – Academia Română. *Dicționarul limbii române*, serie veche (literele A – B, C, F – I, D – De, J, L – Lojnită), București, Socec et comp. și C. Sfetea, 1913-1949.
2. Udrescu, D., *Glosar regional Argeș*, București, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1967.
3. LR₂ – Societatea de Științe Istorice și Filologice din Republica Socialistă România. *Lexic regional*, 2. Redactor coordonator: Lucreția Mareș, București, Editura Științifică, 1967.
4. DLR – Academia Română. *Dicționarul limbii române*, serie nouă (literele M, N, O, P, R, S, Ș, T, Ț, U, V, W, X, Y, Z), București, Editura Academiei, 1965-2005.
5. Arvinte, V., Ursu, D., Bordeianu, M., *Glosar regional*, București, Editura Academiei Republicii Populare Române, 1981.
6. Rusnac G., *Elemente cromatice indigene (I)* // *Analele științifice ale Universității de Stat din Moldova*, seria „Științe filologice”, Chișinău, 2003, p.47-52.
7. Scriban, Aug., *Dicționarul limbii românești*, Iași, Presa Bună, 1939.
8. Bărbuț, D., *Dicționar de grai oltenesc*, Craiova, Mileniul III, 1990.
9. Tiktin, H., *Rumänisch-deutsches Wörterbuch*, 2., überarbeitete und ergänzte Auflage von Paul Miron, Wiesbaden, Otto Harrassowitz, 1985-1989.
10. Lacea, C., *Etimologii* // DR, II, partea a II-a, Cluj, Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul”, 1927, p. 777-785.
11. LR₁ – Societatea de Științe Istorice și Filologice. // *Lexic regional*, 1. Redactor coordonator: Gh. Bulgăre, București, Editura Academiei Republicii Populare Române, 1960.
12. Cihac, A. de., *Dictionnaire d'étimologie daco-romane. I. Éléments latins, comparés avec les autres langues romanes. II. Éléments slaves, magyars, turcs, grecs-modernes et albanais*, Frankfurt A/M-Berlin-Bucarest, 1870, 1879.
13. Cioranescu, Al., *Diccionario etimológico rumano*, Universidad de la Laguna, 1958-1966.
14. SDE – Academia de Științe a R.S.S. Moldovenești. Institutul de Limbă și Literatură. *Scurt dicționar etimologic al limbii moldovenești*. Redactori: N. Raevschi, M. Gabinschi, Chișinău, Redacția Principală a Enciclopediei Sovietice Moldovenești, 1978.
15. Candrea, I.-A., *Elementele române în limbile slave* // *Noua revistă română*, 1 mai 1900, p. 399-409.
16. Densusianu, Ov., *Istoria limbii române*, vol. I. Originile. Ed. îngrijită de prof. univ. J.Ryck, București, Editura Științifică, 1961.
17. CADE – Candrea, I.-A., Adamescu, Gh., *Dicționarul enciclopedic ilustrat „Cartea Românească”*, București, Editura Cartea Românească, 1931.
18. Bogrea, V., *Etimologii* // DR, IV, partea a II-a, Cluj, 1927, p. 650-660; 736-856.